

**OKUL PANSİYONLARININ ÖĞRENCİLERİN DERS BAŞARISI VE ÖĞRENCİ
DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ**

İbrahim TIRAŞ

tirasibrahim08@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Mustafa KARAGÖZ

mustafakaragoz.86@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Gülnur KARAGÖZ

gulnurkaragoz.88@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Mehmet ZORLU

mehmetzorlu.3333@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Atıf: Tıraş, İ., Karagöz, M., Karagöz, G. Ve Zorlu, M. (2024). Okul pansiyonlarının öğrencilerin ders başarıları ve öğrenci davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *International Journal Of Original Educational Research*. 2(4), 18-33.

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, okul pansiyonlarının öğrencilerin ders başarısı ve öğrencileri davranışları üzerindeki etkisini irdelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, Antalya Serik ilçesindeki bir devlet okulunda görev yapan idareci, öğretmenler ve bu okula devam eden öğrenciler ve velileri oluşturmuştur. Araştırmanın veri toplama aracı araştırmacı tarafından alt problemler temelinde geliştirilmiş yarı yapılandırılmış bir görüşme formuyla bireysel görüşme yoluyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; Öğrencilerin pansiyonda kalmaktan mutlu oldukları, pansiyonda kalmanın onların sosyal gelişimlerine katkı sağladığı, nöbet tutan öğretmenleriyle iletişimlerini güçlendirdiği, pansiyonlu öğrenci olmanın hayatlarında oluşturduğu değişikliğe yönelik olarak en fazla ifade ettikleri görüşün kendi ayakları üzerinde durma ifadesi olduğu saptanmıştır. Pansiyonlu öğrenci olmanın hayatta oluşturduğu diğer değişiklikler ise; düzenli/disiplinli olma, ders çalışmaya katkı sağlama, sorumluluk kazanma ifadeleridir. Yine belletmenlerin belirli aralıklarla hizmet içi eğitim ve seminer çalışmaları ile desteklenebileceği, daha kaliteli bir beslenme, temizlik ve sağlık hizmeti ile sosyal aktivitelere katılım imkânı sağlanması gibi hususlara dikkat edilmesini önermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Veli, Okul, Öğrenci Pansiyonu

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF SCHOOL DORMITORIES ON STUDENTS' ACCOMPLISHMENT AND STUDENT BEHAVIOR

Abstract

The main purpose of this study is to examine the effect of school boarding houses on students' academic success and students' behavior. The study group of the study consisted of administrators, teachers working at a state school in Serik district of Antalya, students attending this school and their parents. The data collection tool of the study was obtained through individual interviews with a semi-structured interview form developed by the researcher based on sub-problems. According to the results obtained from the study; It was determined that the students were happy to stay in the boarding house, that staying in the boarding house contributed to their social development, that it strengthened their communication with their teachers on duty, and that the most frequently expressed opinion regarding the change that being a boarding house student created in their lives was the expression of standing on their own feet. Other changes that being a boarding house student created in life were; being organized/disciplined, contributing to studying, and gaining responsibility. They also suggested that teachers could be supported with in-service training and seminar studies at certain intervals, and that attention should be paid to issues such as providing higher quality nutrition, cleaning and health services, and the opportunity to participate in social activities.

Keywords: Student, Parent, School, Student Boarding House

GİRİŞ

Cumhuriyetin ilk yıllarında yüz kişiden sekseni kırsal alanlarda yaşarken bugün tersine bir durum görülmektedir. Kırsal alanlardaki okullar boşalırken kentlerdeki okullar büyük oranda dolmaktadır. Köylerin büyük çoğunluğu küçük ve dağınık oba, kom, mezra gibi alt yerleşim birimlerinden oluşmaktadır. Kırsal alanların yerleşim özellikleri ve nüfus azlığı nedeniyle buralarda okul açma giderek zorlaşmaktadır (Başaran, 1998). Nüfusu az olan yerleşim birimlerindeki ilköğretim kademesindeki çağ nüfusunun eğitim ihtiyacı Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve özellikle Taşımali Eğitim ile temin edilemediği durumlarda Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması ile bu hizmet yürütülmektedir (Öztürk, 2005, s.21).

Pansiyonlu okullar, 1961 yılında 222 sayılı İlköğretim ve Temel Eğitim Kanunu'na göre hazırlanan Bölge Okulları Yönetmeliği'nin 1. maddesindeki 'Çeşitli sebeplerle henüz bir ilkokul açılmamış olup, birbirlerine yakın birkaç köyün bulunduğu yerlerde veya evleri ve ev grupları dağınık olan köylerde, Yatılı İlköğretim Bölge Okulları açılır' hükmü gereğince planlanarak açılmaya başlanmıştır. Daha sonra 1739 sayılı Milli Eğitim Kanununun 25. ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 9. maddesi çerçevesinde YİBO'ların açılmasına devam edilmiştir. Bu tanım doğrultusunda, genel kırsal kesimde okulu bulunmayan köy ve köy altı yerleşim birimlerinde bulunan çağ nüfusu ile yoksul ailelerin çocuklarına ilköğretim hizmetlerini götürebilmek için yatılı okullar açılmıştır. Bu okullarda öğrenim gören öğrencilerin bütün giderleri devletçe karşılanmaktadır (Kılıç, 2001, s.18). Türkiye'de okulsuz yerleşim birimlerinin olması, terör nedeniyle bazı okulların kapalı tutulması, birleştirilmiş sınıftan vazgeçilmesi, yeterli maddi imkânlarla sahip olamayan öğrencilere olanaklar sağlanabilmesi, sekiz yıllık kesintisiz eğitimin sağlanabilmesi amaçlarıyla Yatılı İlköğretim Bölge Okulları kurulmuştur (Erkul, 1997, s.117-118).

Bu durumda, eğitim genel olarak bireyde davranış değiştirme süreci olarak ifade edildiğine göre; her çocuk, genç ve yetişkin, kendi öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış eğitim olanaklardan yararlanabilmelidir (MEB, 2000, s.41). Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler, bireylerin gereksinimlerinde değişime neden olurken, çağı yakalayabilecek ve gelişen teknolojinin hızına davranış olarak uyum sağlayabilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi gerekliliği, ülkelerin eğitim sistemlerinde yeniliğe gitmelerini zorunlu hale getirmektedir (Erginer, 2006, s.2).

Pansiyonlu okulların idari sistemleri şöyledir: Okul müdürü; kanun, yönetmelik, program ve emirlere uygun olarak okulun bütün işlerini yürütmeye, düzene koymaya denetlemeye yetkilidir. Müdür, okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden sorumludur. Müdür başyardımcısı; okulun her türlü eğitim öğretim, yönetim, öğrenci, tahakkuk, ayniyat, yazışma, eğitici faaliyetler, yatılılık, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, halkla ilişkiler gibi işleri ile ilgili olarak okul müdürü tarafından verilen görevleri yapar. Diğer müdür yardımcıları da müdüre karşı aynı sorumlulukları taşır. Nöbetçi öğretmenler nöbetin başladığı andan itibaren bittiği saate kadar okuldan ayrılmaz, geceyi nöbetçi öğretmene ayrılan odada geçirir, nöbet süresi 24 saattir (MEB, 2002, s.20-27).

Yatılı okullar aile ortamı oluşturma, pansiyonları ev ortamı haline getirmeye çalışmakla birlikte esas işlevlerinden biri öğrencileri hayata hazırlama ve onu disipline etmedir (Uysal,

2016). Öğrencilerin ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim dönemlerinde barındıkları yerler olan yurt, pansiyon gibi yerlerin barınma, boş zamanları değerlendirme, ders çalışma, sınavlara hazırlanma, sosyal ihtiyaçları karşılama gibi işlevleri bulunmaktadır (Gündoğdu, 2014). Aynı zamanda okul pansiyonları dezavantajlı öğrencilere eğitimde fırsat eşitliği sağlamakta, onların sosyalleşmesi, kaynaşması, zaman ve mekanlarının paylaşılması hususlarında görev üstlenmektedir (Baş, 2014).

Okul Pansiyonları Kanunu'nda "pansiyonlarda parasız ve paralı öğrenciler ile Milli Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanunu kapsamına giren görevliler ile Milli Eğitim Bakanlığınca izin verilenler dışında kimse barındırılmaz" (MEB, 1982) ifadesi bulunmaktadır. Okul pansiyonlarında öğrencilerle birlikte kalan ve onların sorumluluklarını üstlenen görevliler ise belletmen öğretmenler olmaktadır. Öğretmenler, gündüz okullarında derse girerken, gece belletmen olarak öğrencilerin karşısına çıkmaktadır. Öğretmenlerin belletmen olarak pansiyondaki görev ve sorumlulukları okullardaki görev ve sorumluluklarından farklılaşmakta; onlardan ailelerinden uzak olan öğrenciler için anne, baba, ağabey, abla ve rehber rolü sergilemeleri beklenmektedir (Sarıduman ve Kılıçoğlu, 2018).

Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nde pansiyon; "okullarda yatılı olarak öğrenim gören öğrencilerin barınma, beslenme, etüt ve diğer sosyal ihtiyaçlarının karşılandığı yer" (MEB, 2016) olarak tanımlanmaktadır. 2018-2019 eğitim- öğretim yılı Milli eğitim istatistiklerine göre örgün eğitimde 3.062 adet pansiyonlu okul bulunmaktadır. Pansiyonların toplam öğrenci kapasitesi 547.760 olup, bu pansiyonlarda 15.274 paralı yatılı, 338.067 parasız yatılı, 176.690 erkek ve 176.651 kız olmak üzere toplamda 353.341 öğrenci kalmaktadır (MEB, 2019). Okul pansiyonları fırsat eşitliğini sağlama hususunda özellikle kent merkezlerinden uzakta yaşayan öğrenciler için eğitime erişimin bir unsuru olmuştur. Yukarıdaki istatistiklere göre okul pansiyonlarından yüzbinlerce öğrencinin yararlandığı görülmektedir. Bu kadar büyük bir kitleyi oluşturan pansiyon öğrencilerinin, velilerinin, idareci ve öğretmenlerinin pansiyonları hakkındaki görüşleri önem kazanmaktadır.

Çalışmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Antalya ili Serik İlçesi'ndeki Serik Anadolu Lisesi pansiyonunda kalan öğrencilerin, velilerin, idareci ve öğretmenlerinin pansiyon hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde öğrenci ve velilerimizin okulu tercihte pansiyonlu olmasının etkisi, sağladığı imkânlar ile idareci ve öğretmenlerin öğrencilerin davranış gelişimi, eğitim başarısı ve pansiyonların sağladığı imkânların daha etkili olabilmesi önerileri nelerdir, sorularına cevap aranmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ile okulumuzda ki yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin bu okula isteyerek veya zorunlu gelme durumları, bu okulda bulunmaktan dolayı memnuniyetleri ve okuldaki değiştirilmesi gereken durumlar hakkındaki görüşlerini ve sorunlara yönelik çözüm önerilerini alarak pansiyonun daha da geliştirilmesi açısından önemlidir.

Alt Problemler

Okul Pansiyonlarının Öğrencilerin Ders Başarısı ve Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesinde:

1. Okulun pansiyonlu olmasının veli ve öğrencilerin okulu tercihlerindeki rolü nedir?
2. Veli ve öğrencilerin okul pansiyonlarının öğrencilere sağladığı imkanlar hakkındaki görüşleri nelerdir?
3. Öğretmenlerin okulun pansiyonlu oluşunun öğrencilerin davranış gelişimi üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğretmenlerin okul pansiyonlarının öğrencilerin ders başarısı üzerindeki etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğretmenlerin pansiyonlu okulların sağladığı imkânların daha etkili olabilmesine ilişkin önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma desenlerinden bütüncül tek durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı araştırmacı tarafından alt problemler temelinde geliştirilecek yarı yapılandırılmış bir görüşme formudur. Görüşmeler, korunma önlemleri alınarak yüz yüze yapılmış ve katılımcıların bazılarının yazılı izinleriyle ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Araştırma Nitel Araştırma yöntemi içinde yer alan durum-vaka çalışmaları modeliyle ele alınmıştır. Araştırmanın verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmacılar, görüşmeler tamamlandıktan sonra görüşme döküm formuna uygun olarak verilerin dökümünü yapmıştır. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenleyerek ve yorumlayarak okuyucuya anlayacağı şekilde sunmaktır. Daha sonra yapılan betimlemeler, yorumlanarak neden-sonuç ilişkisi ortaya konmakta ve bu şekilde bazı sonuçlara ulaşılabilmektedir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu resmi pansiyonlu okul da çalışan öğretmenler ve bu okula devam eden öğrenciler ve velileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubuna da resmi pansiyonlu bir okulda görev yapan öğrenci, veli, idareci ve öğretmenleri alınmıştır. Çalışma grubunda düzeyinde 5 öğrenci, 5 veli olmak üzere toplam 10 katılımcı düzeyinde idareci ve öğretmenlerden 10 katılımcı bulunmaktadır. Katılımcı öğrenciler, veliler, idareci ve öğretmenler gönüllülük esasına göre belirlendi.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada Yarı Yapılandırılmış Görüşme Tekniğini kullanmak üzere araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış formlar üzerinde yüz yüze görüşme ile ses kaydı alınarak veriler toplandı. Taslak olarak hazırlanan görüşme formu resmi pansiyonlu bir lise de bulunan düzeyinde 5 öğrenci, 5 veli olmak üzere toplam 10 katılımcı düzeyinde idareci, öğretmenlerden 10 katılımcı üzerinde denendi, gerek duyulan düzeltmeler yapıldı.

Görüşmeler katılımcıların yazılı izinleri ile ses kaydı olarak alındı ve bilgisayar ortamına aktarıldı. Görüşmeler pandemi kurallarına uyularak yaklaşık 15 ile 25 dakika arası sürdü.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama esnasında katılımcılara beş ayrı açık uçlu soru sorulmuştur. Her görüşme 15-25 dakika sürmüştür. Sorular ‘Öğrenci ve Veli Görüşme Formu’, ‘İdareci ve Öğretmen Görüşme Formu’ katılımcılara okunmuş ve gerektiğinde hatırlamaları sağlandıktan sonra yazılı izinleri ile ses kaydına alınarak cevapları alınmıştır. Böylece katılımcıların daha bilinçli yanıt vermelerine yardımcı olunmuştur. Verilerin analizi aşamasında nitel veri analizi tekniklerinden “betimsel ve içerik analizi” kullanılmıştır. Bu sayede verileri ifade etmek ve verilerin içinde doğrudan hissedilmeyen gerçeklerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmada her soru bir tema olarak kabul edilmiş ve bu temaya ilişkin verilen her yanıt, bir kod verilerek kodlanmıştır. Katılımcıların bazı cümleleri doğrudan yansıtılmış, devrik olan cümlelerde yazım kurallarına uygun olarak aktarılmıştır.

Bulgular

Tablo 1: Veli ve Öğrencilerin Okulun pansiyonlu olmasının okulu tercihlerindeki rolü hakkındaki görüşleri

Sıra	Görüşler (Kodlar)	Katılımcı Veli ve Öğrenciler	f
1	Aldığımız puan diliminde yerleşebileceğimiz okul yoktu.	V1,V4,V5,Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5	8
2	Erken evden ayrılıp, akşam geç gelmesi ve serviste çok zaman geçiyor.	V1,V2,V3,V5,Ö1,Ö4,Ö5	7
3	Ekonomik koşulları değerlendirmem etkili oldu.	V1,V2,V3,V5,Ö1,Ö4	6
4	Ailevi sebeplerden kaynaklı durumumdan dolayı kalmalıydı.	V4,	1
5	Taşınmalı eğitim sistemi uygulamadan kaldırıldı.	V2,V5,Ö1,	3
6	Aileme yardım ettiğim için ders çalışamıyorum.	Ö1,Ö4,	2
7	Düzenli ders çalışmadığımdan ailem ve kendim istiyorum.	V2,V4,V5,Ö1,Ö2,Ö4	6
8	Bulduğum yerde proje okulu bulunmuyor.	V1,V4,Ö3,Ö4,Ö5	5
9	Geleceğe yönelik planlarımı gerçekleştirmek istiyorum.	Ö3,	1
10	Bulduğumuz köyden okula ulaşım sağlanmıyordu.	V2,V5, Ö1	3

Tablo 1’de: Okul Pansiyonlarının Öğrencilerin Ders Başarısı ve Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesinde: Velilerin ve öğrencilerin okulumuzu tercih etmesinde

okulumuzun pansiyonlu olmasının rolüne ilişkin algılarına bakıldığında, 12 farklı görüş bildirdikleri görülmektedir. Buna göre; ‘Aldığımız puan diliminde yerleşebileceğimiz okul yoktu.’ (8), ‘Erken evden ayrılıp, akşam geç gelmesi ve serviste çok zaman geçiyor.’ (7), ‘Ekonomik koşullarım çok iyi durumda değildi.’ (6) , ‘Ailevi sebeplerden kaynaklı durumumdan dolayı kalmalıydı.’ (1), ‘Taşınmalı eğitim sistemi uygulamadan kaldırıldı.’ (3), ‘Aileme yardım ettiğim için ders çalışmıyorum.’ (2), ‘Düzenli ders çalışmadığımdan ailem istiyor.’ (6), ‘Bulduğum yerde proje okulu bulunmuyor.’ (5), ‘Geleceğe yönelik planlarımı gerçekleştirmek istiyorum.’ (1), ‘Bulduğumuz köyden okula ulaşım sağlanmıyordu.’ (3), ‘Fiziki altyapısının beslenme, temizlik ve sağlık her türlü ihtiyacımı karşılıyordu.’ (2), ‘Daha önce pansiyonda kalan arkadaşlarım önerdi.’(1) şeklinde ifade edilmiştir. Katılımcı veli ve öğrencilerimizin, okulumuzu tercih etmelerinde okulumuzun pansiyonlu olmasına ilişkin görüşleri;

V1: ‘Kızım 2020 LGS sınavında okulunuzu kazandı. Kızımın aldığı puan dilimi %8 civarında idi. O puan diliminde Antalya merkezde yüzdeler puan diliminde sınavlı öğrenci alan bir okul olmadığı için okulunuzu da inceleyince pansiyonlu okul olarak gözüktüğünden, yol masrafı ve okula gidip gelmesi çok vaktini alacağından tercihte bulundum.

Öğ3: ‘Bulduğumuz ilçe de sınav ile öğrenci alan proje okulu bulunmuyor. Yerel yerleştirme ile ikamet adresimize göre alan liseler var. Böyle bir okulu pansiyonu olduğu için, puanıma göre bu okul geldiğinden ve başarılı olup iyi bir üniversite kazanabilmek için tercih ettim’

Öğ5: ‘Çünkü puanlı alan okullarda öğrenciler birbirine yakın yüzdeler dilimleri içerisinde yer alan başarılı öğrencileri aldığından ve okuldan bir önceki yıl mezun olup pansiyonda kalan öğrenci arkadaşımın da iyi yönleri konusunda beni bilgilendirmesi ile pansiyonlu okulu tercih ettim.’

Tablo 2: Öğretmenlerin okul pansiyonlarının öğrencilere sağladığı imkanlar hakkındaki görüşleri

Sıra	Görüşler(Kodlar)	Katılımcı Veli ve Öğrenciler	f
1	Eğitim ve Öğretimde disiplinli ve planlı bir yer tutuyor.	V1,V2,V3,V4,V5,Öğ1,Öğ2,Öğ3,Öğ4,Öğ5	10
2	İyi arkadaşlık ilişkilerine ortam hazırlıyor.	V1,Öğ1,Öğ2,Öğ3,Ö4,Öğ5	6
3	Etüt saatlerinde ders çalışmaya vakit ayrılır.	V1,V2,V3,V4,V5,Öğ1,Öğ2,Öğ3,Öğ4,Öğ5	10
4	Daha güzel ders çalışma ortamı sağlıyor.	V1,V2,V3,V4,V5,Öğ1,Öğ2,Öğ3,Öğ4,Öğ5	10
5	İlerideki mesleğini rahat kazanabileceğini düşünüyorum.	V2,V4,Öğ2	3
6	Daha düzenli ve sağlıklı beslenmesi olur.	V1,V2,V3,V4,Öğ1	5
7	Ekonomik olarak rahatlamamı sağlıyor.	V3	1
8	Ailesinin değerini ve önemini daha iyi anladı.	V3,V5,Öğ1,Öğ2,Öğ5	5
9	Parasını ölçülü kullanmasını öğrendi.	V3,Öğ3	2
10	Sosyal faaliyetlerden yararlanabilme olanağı var.	V1,V4,Öğ1,Öğ2,Öğ3,Öğ5	6

Tablo 2’de: Okul Pansiyonlarının Öğrencilerin Ders Başarısı ve Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesinde: Velilerin ve öğrencilerin okulumuzun pansiyonlu olmasının sağladığı imkânlarla ilişkin 21 farklı görüş bildirdikleri görülmektedir. Buna göre ; “Eğitim ve Öğretimde disiplinli ve planlı bir yer tutuyor.” (10), “İyi arkadaşlık ilişkilerine ortam hazırlıyor.” (6), “Etüt saatlerinde ders çalışmaya vakit ayrılır.” (10), “Daha güzel ders çalışma ortamı sağlıyor.” (10), “İlerideki mesleğini rahat kazanabileceğini düşünüyorum.” (3), “Daha düzenli ve sağlıklı beslenmesi olur.” (5), “Ekonomik olarak rahatlamamı sağlıyor.” (1), “Ailesinin değerini ve önemini daha iyi anladı.” (5), “Parasını ölçülü kullanmasını öğrendi.” (2), “Sosyal faaliyetlerden yararlanabilme olanağı var.” (6), “Pansiyonun okul bahçesinde olması avantaj sağlıyor.” (4), “Hobi odalarının olması iyi vakitlerini iyi kullanmalarını sağlıyor.” (1), “Serviste boşa geçen sürelerini ders çalışarak geçiriyor.” (8), “Düzenli ders çalışma olanağı sunuyor.” (9), “Derslerden sonra dinlenme olanağı buluyorum.” (3), “Etütlerde belletmen öğretmen bulunması başarımızı artırıyor.” (4), “Kendi başıma hareket edebilmeyi öğrendim.” (3), “Bazı sorumlulukları yerine getirebilmeyi öğrendim.” (3), “Üniversiteye gitmeden yurt ortamını öğrendim.” (1), “Farklı düşüncede ve kültürde arkadaşlar edindim.” (2), “Ailem ile ilişkilerim daha iyi hale geldi.” (4) şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcı veli ve öğrencilerimizin, okulumuzun pansiyonlu olmasının ne tür imkânlar sağlamakta olduğuna ilişkin görüşleri;

V1: ‘Okulun pansiyonlu olması benim açımdan da kızım açısından da önemli. Çünkü lise eğitimimi bende yatılı olarak okudum. Pansiyonların öğrencilerin eğitim öğretim ve sosyal faaliyetler açısından çok önemli bir yer tuttuğunu inanıyorum. Kendim de yatılı olarak pansiyonda kaldığımdan pansiyonlarda ki disiplin ortamı, arkadaşlık ilişkisi, etütlerde ki ders çalışmaya ayrılan vakit, düzenli beslenme alışkanlığı ayrıca pansiyon ortamı öğrencilerin daha düzenli bir şekilde ders çalışma ortamı sağlıyor. Kendi ayakları üzerinde durmayı öğretiyor. Pansiyonun hemen okul bahçesinde olması zaman konusunda da avantaj sağlıyor. Kızım evde ders çalışıyor ama televizyon ve internet bağımlılığı da oluyor.’

V3: ‘Okulun pansiyonlu olması bizim ailenin ekonomik olarak rahatlamasını sağlıyor. Bu sayede öğrencim yemesini içmesini pansiyondan sağlıyor. Yine okul başında bir miktar kırtasiye-giyim yardımı yapılıyor. Her ay harçlıklarını alıyor. Kendi yağında kavruluyor. Sabah, öğle ve akşam yemeklerinden yararlanabiliyor. Dolayısı ile bize ekonomik olarak çok fazla iş düşmüyor. Yine pansiyonda kalmaya başlayınca ailesinin değerini daha iyi anlamaya başladı. Daha önce parasını nasıl harcadığının hesabını yapmaz iken şimdi onun bile değerini anladı, parasını ölçülü kullanmayı artık biliyor. Sorumluluk bilinci içerisinde hareket edebiliyor. Okul servisi ile çok zaman harcıyordu. Etütlerde ders çalışmaya daha uygun bir ortamın oluşması ile planlı ders çalışıyor diye düşünüyorum. ’

Öğ2: ‘Okulun pansiyonlu olması bende iyi bir değişim oluşturdu. İleriye yönelik planlar oluşturuyorum. Üniversiteye gidince farklı şehirlere gideceğiz. Burada pansiyonda kalarak yurt ortamında kalmayı öğrendim. Pansiyonda kalarak kendi başıma hareket edebilmeyi, bazı sorumlulukları yerine getirebilmeyi öğrendim. Burada kalmadan önce ütü yapmasını bile bilmiyordum, pansiyonda kalmaya başlayınca annemi ne kadar üzdüğümü öğrendim. Farklı arkadaşlarla tanıştım. Düzenli ders çalışabiliyorum. Sportif faaliyetlere katılabiliyoruz. Olumsuz yönleri de var aileden ayrılıyorsun ama yine de alışılıyorsun.’

Öğ4: ‘Okulumuzun pansiyonlu olmasının bana sağladığı imkânlar; ilköğretimde ki çalışmama göre karşılaştırdıncaya pansiyon ortamında eve göre etütler olduğu için ve belletmen öğretmenlere sorular sorabildiğimden için çok daha iyi ders çalışabiliyorum. Çünkü evimde düzenli bir çalışma ortamım yoktu. Sistemli olarak çalışamıyordum. Mesela; serviste geçen zamanımı dinlenerek

değerlendirebiliyorum. Pansiyonda kalmadan önce sabah kahvaltısını yapamıyordum. Düzenli beslenmiyordum. En azından zorunlu olarak da olsa sabah kahvaltısını yapıyoruz. Daha düzenli bir plan oluştuğunu söyleyebilirim. Aynı sınıftaki arkadaşlarımla sürekli birlikte olduğumdan daha farklı dostluklar oluşturdum. ’

Tablo 3: Öğretmenlerin okul pansiyonlarının öğrencilerin ders başarısı ve öğrenci davranışları üzerindeki etkisine ilişkin görüşleri.

Sıra	Görüşler(Kodlar)	Katılımcı Öğretmenler	f
1	Sorunlara yaklaşımları daha duyarlıdır.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö7,Ö10	6
2	Öğrencilerin sorumluluk bilinci gelişmiştir.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10	10
3	Tutumluluk davranışlarında değişiklikler var.	Ö1,Ö5,Ö7,Ö10	4
4	Hayata bakış açıları farklılıklar var.	Ö2,Ö4,Ö5,Ö10	4
5	Aynı yaşta arkadaşlarına göre daha olgunlar.	Ö2,Ö3,Ö9	3
6	Kendi ayakları üzerinde durmayı biliyorlar.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10	9
7	Ailelerinden erken ayrıldıklarından içe kapanabiliyorlar.	Ö3,Ö6,	2
8	Uyum sorunu yaşayan öğrencilerde asi davranışlar olabiliyor.	Ö1,Ö3,Ö4,Ö6,Ö7	5
9	Kötü alışkanlıklara alışma oranı daha azdır.	Ö4,	1
10	Arkadaşlarıyla yardımlaşma ve paylaşma duyguları öne çıkıyor.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö5,Ö6,Ö7,Ö9	7

Tablo 3’de: Okul Pansiyonlarının Öğrencilerin Ders Başarısı ve Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesinde:“Sorunlara yaklaşımları daha duyarlıdır.” (6), “Öğrencilerin sorumluluk bilinci gelişmiştir.” (10), “Tutumluluk davranışlarında değişiklikler var.” (4), “Hayata bakış açıları farklılıklar var.” (4), “Aynı yaşta arkadaşlarına göre daha olgunlar.” (3), “Kendi ayakları üzerinde durmayı biliyorlar.” (9), “Ailelerinden erken ayrıldıklarından içe kapanabiliyorlar.” (2), “Uyum sorunu yaşayan öğrencilerde asi davranışlar olabiliyor.” (5), “Kötü alışkanlıklara alışma oranı daha azdır.” (1), “Arkadaşlarıyla yardımlaşma ve paylaşma duyguları öne çıkıyor.” (7), “İkili ilişkilerde daha başarılı, kendilerine güvenen bireyler oluyorlar.” (3), “Gündüzlü öğrencilere göre daha tutarlı davranış sergilerler.” (1) şeklinde ifade edilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin, okulumuzun pansiyonlu oluşunun öğrencilerin davranış gelişimi üzerinde ki etkilerine ilişkin görüşleri;

Ö2: ‘Bu öğrencilerimizi pansiyonda kalmayan diğer öğrencilerimiz ile karşılaştırdırca pansiyonda kalan öğrencilerimizin hayata bakış açıları geleceğe yönelik farklılıklar olduğunu, sorumluluk bilincinin yerleşmiş olduğunu, arkadaşları ile yardımlaşma duygusunun geliştiğini, olayları farklı yönleri ile ele alabildikleri, pansiyonda yaşamın belirli kuralları öğrettiği aynı yaşta arkadaş gruplarına göre daha olgun düşünce yapısına sahip olduklarını, kendi ayakları üzerinde durabildiklerini düşünüyorum.’

Ö4: ‘Pansiyonda kalan öğrencileri gözlemlediğimde olayları farklı bir yönü ile ele almak istiyorum. Bu öğrencilerimizin aynı yaş grubunda olan arkadaşlarında zararlı tütün türevlerini kullanma oranı yüksek iken pansiyonda kalan öğrencilerimizde belki kurallardan dolayı bu oranın daha az olduğunu

ve çevresindekilere karşı olaylar karşısında daha dikkatli davranışlar sergileyebildiklerini, olayları farklı yönleri ile ele alabildiklerini, ileriye yönelik planlar oluşturduklarını, sorumluluk alabildiklerini düşünüyorum.’

Ö8: ‘Pansiyonlu öğrencilerimizin davranışlarını gözlemleyince birlikte hareket edebilmeyi, pansiyonda her şey belirli saat aralığında olduğu için kuralları içselleştirdikleri, hayatlarını belirli bir plan ve düzen içerisinde hareket edebildiklerini, sorumluluk alabildiklerini, çamaşır yıkamadan ütü yapmaya kadar kendilerinin yerine getirdiğini söyleyebilirim.’

Ö10: ‘Bu öğrencilerimiz kendi davranışlarının sorumluluğunu alan, diğer arkadaşları ile yardımlaşma duygusunun gelişmiş olduğu, tutum ve davranışlarının gündüzlü öğrencilere göre daha tutarlı, arkadaşlarıyla yaşadıklarını çok yönlü düşünebilen, özgüvenleri yerinde, derslerinde bir plan ve düzene göre çalışan, harcamalarını neye göre yapması gerektiğini planlayabilen, yaşadığı sıkıntıları çözmeye çalışan yapıda olduklarını söyleyebilirim.’

Tablo 4: Öğretmenlerin okul pansiyonlarının öğrencilerin ders başarısı üzerindeki etkisine ilişkin görüşleri

Sıra	Görüşler(Kodlar)	Katılımcı Öğretmenler	f
1	Bulunduğu ortama uyum sağlayan etütlere düzenli katılan başarıyı artırıyor.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö10	9
2	Aile özlemi çeken öğrencilerin derslerinde düşüş yaşanıyor.	Ö1,Ö3,Ö4,Ö5,Ö9,Ö10	6
3	Etütlerde farklı branşlarda öğretmenlerin bulunması başarıyı artırıyor.	Ö2,Ö3,Ö5,Ö8	4
4	Toplu ders çalışmalarında bazı öğrenciler rahatsız oluyor.	Ö1,Ö2,Ö4,Ö6,Ö10	5
5	Öğrencilerin başarısı için gerekli fiziki ortam oluşturulmuş.	Ö3,Ö4,Ö8,Ö10	4
6	Ailenin verebileceği sıcaklığı, yakınlığı, ilgi ve alakayı veremiyor.	Ö3	1
7	Boş vakitlerini azaltıp derslerine daha fazla vakit ayırabiliyor.	Ö4,Ö7	2
8	Ailelerin eğitim sürecine katılımı öğrenci başarısını etkiliyor.	Ö1,Ö5,Ö7,Ö10	4
9	Kendilerini rahat ve güvende hissedenler başarılı oluyor.	Ö1,Ö3,Ö4,Ö6,Ö7,Ö9	6
10	Etüt salonları dışında ayrı çalışma odaları başarıyı artırıyor.	Ö6,	1

Tablo 4’te: Okul Pansiyonlarının Öğrencilerin Ders Başarısı ve Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesinde: öğretmenlerimizin okulumuz pansiyonunda kalan öğrencilerin eğitim başarılarına ilişkin 14 farklı görüş bildirdikleri görülmektedir. Bunlar: “Bulunduğu ortama uyum sağlayan etütlere düzenli katılan başarıyı artırıyor.” (9), “Aile özlemi çeken öğrencilerin derslerinde düşüş yaşanıyor.” (6), “Etütlerde farklı branşlarda öğretmenlerin bulunması başarıyı artırıyor.” (4), “Toplu ders çalışmalarında bazı öğrenciler rahatsız oluyor.” (5), “Öğrencilerin başarısı için gerekli fiziki ortam oluşturulmuş.” (4), “Ailenin verebileceği sıcaklığı, yakınlığı, ilgi ve alakayı veremiyor.” (1), “Boş vakitlerini azaltıp derslerine daha fazla vakit ayırabiliyor” (2), “Ailelerin eğitim sürecine katılımı öğrenci başarısını etkiliyor.” (4), “Kendilerini rahat ve güvende hissedenler başarılı oluyor.” (6), “Etüt salonları dışında ayrı çalışma odaları başarıyı artırıyor.” (1), “Dinlenme, ders çalışma, beslenme temizlik ve sağlık ihtiyaçları karşılandığından başarı artırıyor.” (5), “Sabah etütlerinin

olması okula hazırlıklı gelinmesini sağlıyor.” (3), “Pansiyonda üst sınıfların olması üniversite bilincini daha erken oluşturuyor.” (1), “Öğrenciler arası gruplaşmalar ders çalışma performanslarını düşürüyor.” (2) şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcı öğretmenlerin, okul pansiyonumuzda kalan öğrencilerin eğitim başarılarına ilişkin görüşleri;

Ö2: ‘Pansiyonda ki öğrenciler etütlerde öğretmenler eşliğinde çalıştığından ve belirli saat aralıklarında bir programa uyduklarından beslenme, dinlenme ve etüt saatleri belli olduğundan daha düzenli çalışma olanağı bulmaktadırlar. Bu yüzden bu durum onların eğitim başarısına da olumlu etki etmektedir. Ancak bu durum öğrencilerin kişilik özelliklerine göre de farklılık gösterebilmektedir. Çünkü bazı öğrenciler toplu ders çalışmaktan rahatsızlık duymakta, küçük bir ses bile onları etkilemektedir. Yani her öğrencinin öğrenme farklılıklarının olduğu gerçeğini toplu yaşanan pansiyon etütlerinde gerçekleştirilemeyen öğrencilerde ders çalışma konusunda problemler yaşayabilmektedir.’

Ö9: ‘Pansiyonda kalan öğrencilerimize rahat ders çalışma ortamı oluşturulması, günlük programlarının dinlenme ve etüt saatlerinin belirli olması, ayrıca her gün akşam farklı branş öğretmenlerinin belletmen olarak kalmaları, anlamadıkları konuları veya yapamadıkları soruları öğretmenlerine sorarak konuyu kavramış olmaları derslerine olumlu olarak yansıtacaktır. Ancak pansiyonda yeni kalmaya başlayan öğrencilerimizin arkadaşları ile iletişim problemi yaşamaları, aile özlemi duymaları derslerinde düşüşler oluşturabiliyor.’

Tablo 5: Öğretmenlerin pansiyonlu okulların sağladığı imkânların daha etkili olabilmesine ilişkin önerileri

Sıra	Görüşler(Kodlar)	Katılımcı Öğretmenler	f
1	Oluşturulan program saatlerine uyulmalıdır.	Ö1,Ö3,Ö6,Ö8,Ö9,	5
2	Belletmen öğretmen ve öğrencilerin fikirleri alınmalıdır.	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10	9
3	Hobi odası veya müzik odası gibi yerler oluşturulabilir.	Ö2,	1
4	Öğrenciler arası etkileşimi geliştirmek için her hafta sonu pansiyon sinema günü etkinliği düzenlenebilir.	Ö2,	1
5	Günümüz koşullarından dolayı bilişim sınıfı oluşturulmalıdır.	Ö1,Ö2,Ö6,Ö7,Ö8,	5
6	Sosyal faaliyetlere daha fazla yer verilmeli, öğrenciler arası çeşitli yarışmalar düzenlenmelidir.(satranç, tiyatro, müzik)	Ö2,Ö3,Ö4,Ö6,Ö7,Ö10	6
7	Belletmen öğretmenler görev almak isteyen gönüllüler arasından seçilebilir.	Ö1,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö9,Ö10	7
8	Pansiyon yemekhanelerinde farklılıklar oluşturulabilir.	Ö2,Ö4,Ö6,Ö10	4
9	Pansiyonda ihtiyaç duyulan personelin eksik olmaması gerekir.	Ö2,Ö5,Ö8,Ö9	4
10	Fiziki oda donanımlarında eksiklik olmamalıdır.	Ö4,Ö6,	2

Tablo 5’te: Okul Pansiyonlarının Öğrencilerin Ders Başarısı ve Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesinde: öğretmenlerimizin pansiyonlu okulların sağladığı imkânların daha etkili olmasına ilişkin 15 farklı görüş bildirdikleri görülmektedir. Bunlar: “Oluşturulan program saatlerine uyulmalıdır.” (5), “Belletmen öğretmen ve öğrencilerin

fikirleri alınmalıdır.” (9), “Hobi odası veya müzik odası gibi yerler oluşturulabilir.” (1), “Öğrenciler arası etkileşimi geliştirmek için her hafta sonu pansiyon sinema günü etkinliği düzenlenebilir.” (1), “Günümüz koşullarından dolayı bilişim sınıfı oluşturulmalıdır.” (5), “Sosyal faaliyetlere daha fazla yer verilmeli, öğrenciler arası çeşitli yarışmalar düzenlenmelidir.(satranç, tiyatro, müzik)” (6), “Belletmen öğretmenler görev almak isteyen gönüllüler arasından seçilebilir.” (7), “Pansiyon yemekhanelerinde farklılıklar oluşturulabilir.” (4), “Pansiyonda ihtiyaç duyulan personelin eksik olmaması gerekir.” (4), “Fiziki oda donanımlarında eksiklik olmamalıdır.” (2), “Pansiyonda ayrı bir kütüphane oluşturulmalıdır.” (5), “Yeni kalmaya başlayan öğrenciler için oryantasyon programları düzenlenmeli.” (3), “Öğretmen ve öğrencilerden karma takımlar oluşturup arkadaşlık ilişkileri geliştirilebilir.” (1), “Yönetici ve belletmen öğretmenlere yönelik seminer çalışmaları ve hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.” (4), “Yönetici ve belletmenlere yönelik beklenti ve ihtiyaç analiz anketi uygulanabilir.” (3) şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcı öğretmenlerin, pansiyonlu okulların sağladığı imkânların daha etkili olabilmesi için neler planlanabileceğine ilişkin görüşleri:

Ö1: ‘Pansiyonların belli standartları olmalı, pansiyonlar da günlük programlar düzenli olarak periyodik olarak devam eder. Ondan dolayı öğrencilerin yaşadığı ortamdaki aksaklıklar eğitimde ki başarılarını da etkiler. (Örnek; Bizim pansiyonumuzda öğrenciler yeteri kadar bilgisayara ulaşamıyor.) Başarı etkisini daha da arttırabilmek için önce öğrencilerin ve belletmen öğretmen arkadaşların fikirleri alınmalıdır. Pansiyonlu okullarda belletmen görevlerinde zorunluluk olmamalıdır. Neler dedikleri, eksik gördükleri neler var, beğenileri neler, ortak fikirlerden yola çıkarak daha uygun bir ortam oluşturulabilir. Aynı zamanda öğretmenlerinde bilgi birikimlerini arttırmak için kurs ve seminer çalışmaları düzenlenebilir.’

Ö5: ‘Ben kendi pansiyonumuzdan örnek vermek istiyorum. Aşçı yardımcımız eksik, ambar memurumuz eksik, sağlık görevlimiz yok, yardımcı hizmetler sınıfında çalışanlarda eksiklikler olması, pansiyonlu okulların imkânlarının daha etkili olmasını olumsuz etkiliyor. Yani pansiyonlarda ihtiyaç olan personelin tam istihdam edilmesi, görev almak isteyenlerinde istekli olanlardan belirlenmesi, pansiyonda öğrenciye yaklaşım ve nasıl liderlik edilebileceği ile ilgili sunumlar düzenlenmesi, öğretmen ve öğrencilerin uygulamada neleri beğendikleri neleri eksik gördükleri ilgili görüşlerinin alınması, öğrenci verimliliğini de arttıracaktır.’

Ö10: ‘Bana göre imkânları arttırabilmek için önce ihtiyaçları tespit etmek gerekir. Öğretmen ve öğrencilerin yemekhane, dinlenme alanları, etüt salonları hakkında fikirleri alınmalıdır. Öğrenci ve belletmen arkadaşlara yönelik beklenti ve ihtiyaç analizi anketi uygulayarak onların belirlediği eksiklikleri gidererek, beğenileri arttırarak zorlayarak değil istediklerini sağlayarak imkânları ilerletebiliriz. Öğrencilerin ilgisini çekecek çeşitli yarışmalara katılım için onları destekleyebiliriz.’

TARTIŞMA VE SONUÇ

Her vatandaş eğitim alma hakkına sahiptir. Eğitimin temel ilkelerinden biri de Eğitimde Fırsat Eşitliği ilkesidir. Öğrenim çağındaki her vatandaş maalesef aynı koşullarda bulunmamaktadır. Öğrencinin içinde bulunduğu değişik coğrafi yapılar, sosyo-ekonomik koşullar, eğitim - öğretimi doğrudan etkileyebilmektedir. Bu nedenle Millî Eğitim Bakanlığı eşitlik ilkesi doğrultusunda eğitim - öğretim çağına gelmiş gençlere eğitim olanağı sağlayabilmek için çeşitli çalışmalar, yatırımlar yapmaktadır. Bunlardan birisi de okul pansiyonlarıdır. Okul pansiyonları ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında parasız ve paralı

yatılı okuyan öğrencilerin barınma, yatma ve beslenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere açılmıştır. Yapılan bu çalışma okul pansiyonlarının öğrencilerin ders başarısı ve öğrenci davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi açısından önemlidir.

Öğretmenlerin pansiyonlu öğrenci olmanın hayatlarında oluşturduğu değişikliğe yönelik olarak en fazla ifade ettikleri görüş kendi ayakları üzerinde durma ifadesidir. Pansiyonlu öğrenci olmanın hayatta oluşturduğu diğer değişiklikler ise; düzenli/disiplinli olma, ders çalışmaya katkı sağlama, sorumluluk kazanma ve aileden uzak kalma ifadeleridir. Yatılı gençlerin barındıkları pansiyon, onları akranlarından sosyal ilişkiler, düşünme, algılama, tutum ve davranışlar yönünden farklılaştırmaktadır (Savcı, 2014). Yatılılık ortamının iyi düzenlenerek, gerekli sosyal desteğin sağlanması durumunda öğrencilerde erken yaşlarda sorumluluk kazanma, kendine yetme, özgüven, disiplin ve akademik başarı gibi olumlu niteliklerin gelişmesine katkı sağlayacağı söylenebilir (Uğurlu, 2014). Öğrencilerin okul pansiyonlarının hayatlarında oluşturduğu değişikliklere yönelik en fazla kendi ayakları üzerinde durma ifadesini belirtmelerinde, onların ailelerinin desteği olmadan da bir takım şeyleri başarabileceklerine yönelik düşünceleri etkili olabilir. Pansiyonlu okul yaşamının belli saatlerde yatma ve kalkma, yemeklerin belli bir saatte yenmesi, etütlerin belli zaman aralıklarında yapılması gibi bir takım kurallar gerektirmesinin pansiyonlu öğrencilerin yaşamına disiplin, düzen ve sorumluluk gibi kavramları kazandırmasına etkisi olabilir. Yine etütlerin zorunlu olmasının öğrencilerin düzenli ders çalışmalarına katkısı olduğu söylenebilir. Karataş ve Atıcı'nın (2014) çalışmalarında pansiyonun öğrenciler için olumlu değişimleri sağladığı, en olumlu değişikliğin ise sorumluluk alabilme olduğu belirlenmiştir. Yine öğrenciler için diğer değişiklikler ise kendi kararlarını verebilme, kendi ayakları üzerinde durabilme olduğu belirlenmiştir. EARGED (2004), EARGED (2005) ve Uysal'ın (2016) çalışmalarında pansiyonda kalmanın, öğrencilerin kendilerini tanımalarına (güçlü ve zayıf yönleri) ve sorumluluk almalarına katkısı olduğu, ancak öğrenci algılarına göre pansiyon ortamının öğrenci özgüveninin gelişmesinde yeterli olumlu etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir. Bu çalışmaların bulgularıyla mevcut çalışmanın bulgularının benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Veli, öğrenci ve öğretmenler tarafından pansiyonun en fazla olumlu bulunan diğer bir yönü ise; etütlerin olması ifadesidir. Okul pansiyonunda düzenli ders çalışmanın etütler vasıtasıyla sağlanıyor olmasının öğrenciler tarafından etütlerin pansiyonun olumlu bulunan diğer yönleri arasında ifade edilmesinde etkisi olduğu söylenebilir. İnal ve Sadık'ın (2014) çalışmalarında, pansiyonda ki öğrencilerin görüşlerine göre etüt saatlerinin, öğretmen kontrolünde, planlanmış bir zaman diliminde geçmesi ve kendilerinin de öğrenmek için çaba göstermeleri nedeniyle verimli geçtiği belirlenmiştir. Bolayır'ın (2011) çalışmasında başarıya ulaşmada öğrenciler açısından en önemli şeyin düzenli ders çalışma olduğu belirlenmiştir. Karataş ve Atıcı'nın (2014) çalışmalarında, öğrencilerin arkadaşlarıyla birlikte olmaları ve etüt saatlerinin bulunmasından dolayı ders çalışmalarının düzene girmesini pansiyonun olumlu bir yönü olarak gördükleri belirlenmiştir.

İnal ve Sadık'ın (2014) çalışmalarında, öğrencilerin okullarındaki sosyal etkinlikler hakkındaki görüşlerinde olumlu olduğu belirtilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okul pansiyonlarındaki imkânların iyileştirilmesi doğrultusunda çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Örneğin; MEB 2015-2019 Strateji Belgesi'nde "öğrenci yurt ve pansiyonlarının konaklama kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacak ve fiziki ortamlara ilişkin standartlar güvenlik, hijyen ve konfor şartları dikkate alınarak geliştirilecektir" (MEB, 2015) ifadesi, MEB 2023 Eğitim Vizyonu'nda (MEB, 2018) ise "pansiyonlardaki yatılı öğrencilerin, yemek, yatak ve sosyal imkânları iyileştirilecektir" ifadesi yer almaktadır. Yine 18. Milli Eğitim Şûrası'nda "Eğitim Ortamları, Kurum Kültürü ve Okul Liderliği" başlığı altında; "pansiyonlu okulların personel norm kadro durumları ihtiyaca uygun düzenlenmelidir" ve "okullarda temizlik ve güvenlik hizmetleri eğitimi almış personel istihdam edilmeli ve mevcut personel mesleki eğitimden geçirilmelidir" (MEB, 2010) şeklinde tavsiye kararları alınmıştır.

Okul pansiyonuna uyum sağlamada sıkıntı yaşadığı gözlemlenen öğrenciler hakkında öğretmenlerin en fazla ifade edilen görüşün aile özlemi olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sevgi, güven ve desteğin her koşulda sağlandığı aile ortamındaki yaşantılarını, okul pansiyonlarındaki yaşantılarıyla mukayese etmeleri sonucunda ailedeki sıcak ve samimi ilişkileri okul pansiyonlarında bulamamaları bu duruma sebep olabilir. 18. Milli Eğitim Şûrası'nın "Eğitim Ortamları, Kurum Kültürü ve Okul Liderliği" başlığı altında; "okul ve pansiyonlarda aile ortamının Ortaöğretim Kurumlarının Pansiyonlarında Kalan Öğrencilerin Pansiyon Hakkındaki Görüşleri sıcaklık ve rahatlığını hissettirecek ortamlar oluşturulmalıdır" (MEB, 2010) şeklinde bu noktaya dikkat çeken tavsiye kararı bulunmaktadır. Sarıduman ve Kılıçoğlu'nun (2018) çalışmalarında pansiyona yeni gelen öğrencilerin en çok karşılaştığı problemlerin uyum sorunları, aile özlemi ve başkalarıyla aynı odada uyuyamama olduğu belirlenmiştir. Özcan, Sağlam ve Karaca'nın (2012), çalışmalarında pansiyon yöneticileri tarafından pansiyonda kalan öğrencilerle ilgili karşılaştıkları sorunlara yönelik olarak en fazla ifade ettikleri görüşün öz bakım becerileri olduğu, bunu aile özlemi ve okula uyum ve başarısızlık görüşlerinin izlediği belirlenmiştir. Bu çalışmaların bulgularıyla mevcut çalışmanın bulgularının benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Okul pansiyonuna uyum sağlamada sıkıntı yaşamadığını ifade eden öğrenciler tarafından en fazla ifade edilen görüş arkadaş ortamının olması ifadesidir. Öğrencilerin okul pansiyonuna uyum sağlamada sıkıntı yaşamadıklarını ifade etmelerinde en fazla arkadaş ortamının olması görüşünü ortaya koymalarında pansiyon öğrencileri arasındaki yakın arkadaşlık ilişkileri rol oynamış olabilir. Sungur'un (2013) çalışmasında öğrencilerin yurt ortamının okul, mahalle gibi arkadaşlık ortamlarına oranla daha iyi olduğu düşüncesine sahip olduğu ve öğrenciler tarafından yurt ortamındaki arkadaşlığın diğer arkadaşlık ortamlarına tercih edildiği belirlenmiştir. Bu çalışmanın bulgularıyla mevcut çalışmanın bulgularının benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Sonuç olarak; Okul pansiyonlarında öğrencilerin yeme, yatma, dinlenme, eğitim - öğretim, etüt çalışmaları ve benzeri hizmetler belleci öğretmenlerin gözetiminde yürütülür. Okuldaki eğitim dışında öğrencinin ders başarısı ve davranışları üzerindeki etkisinde vaktinin büyük bölümünü dinlenme, çalışma, beslenme, temizlik ve sağlık ihtiyaçlarının karşılandığı yer olarak kaldıkları okul pansiyonlarının fizikî kapasitesinin yeterliliği, temizliği, personelin yeterliliği gibi konularda ihtiyaçları karşılayacak düzeyde olması, geleceğin emanet edileceği gençlerin yetiştirilmesi açısından oldukça önemlidir.

Öneriler

Ortaöğretim kurumlarında pansiyonda kalan öğrencilerin ders başarısı ve öğrenci davranışları üzerindeki etkilerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

Bu araştırmada elde edilen sonuçlar dikkate alındığında, öğretmenlerin pansiyonda ki etkililiği artırabilmek için pansiyon nöbetlerini istekli öğretmenler tutması ve öğrenci psikolojisini yakından takip etmesinin önemlidir. Öğrencilerin pansiyona uyum sürecini kolaylaştırmak için oryantasyon çalışmaları yapılabilir. Bu bağlamda öğrencilere okul ve pansiyon çevresini tanıtıcı etkinlikler yapılabilir. Okulda öğretmen ve yönetim arasındaki işbirliğini sağlamak için fikirler alınarak ortak kararlar alınarak ortak kurallar oluşturulması birlikteliği sağladığı ortaya koyulabilir. Öğrenciler ve pansiyon çalışanlarının birlikte olduğu sosyal aktiviteler düzenlenebilir. Öğrencilere boş zamanlarını değerlendirecekleri alternatif etkinlikler sunulması, pansiyonda ayrı bir kütüphane oluşturulması, pansiyonda öğrencilere bilişim sınıflarında internet imkânı sağlanması, öğrenci ve öğretmenlere yönelik beklenti ve ihtiyaç analizi ile belletmenlerin hizmet içi eğitime alınmalarının öğrencilerin ders başarısı arttıracığı ve öğrenci davranışlarına olumlu yansıtacağı sonuçlarına varılabilir.

KAYNAKÇA

Baş, A. (2014). Türkiye’de öğrenci yurt/pansiyon hizmetlerine içeriden bir bakış. *Eğitime Bakış*, 10(30), 24-29.

Başaran, İ.E., *Eğitime Giriş (Yenilenmiş Dördüncü Basım)*. Bilim Kitap Kırtasiye, Umut Yayın Dağıtım, Ankara, 1998.

Bolayır, Y. (2011). Ailesi yanında ve pansiyonda kalan öğrencilerin eğitimde başarı durumlarının karşılaştırılması (Sivas Kongre Lisesi Örneği). *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Cumhuriyet Üniversitesi.

Erginer, A. (2006). *Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri - Türk Eğitim Sistemleriyle Karşılaştırmalar*. PegemA Yayıncılık, Ankara.

Erkul, H. “Türkiye’de Yatılı İlköğretim Bölge Okulları Yönetici ve Denetçilerinin Verimlilik İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi”, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, 1997.

Gündoğdu, A. (2014). Suffa’dan Yurt’a Öğrenci Yatılı Hizmetleri. *Eğitime Bakış*, 10(30), 1-2.

İnal, karal U. ve Sadık, F. (2014). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarının Okul Yaşam Kalitesine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 43(2), 169-194.

Karataş, S. ve Atıcı, M. (2014). Sınavla öğrenci alan ortaöğretim okullarının pansiyonunda kalan öğrencilerin pansiyonla ilgili görüşleri. *Mediterranean Journal of Humanities*, 4 (2), 167-177.

Kılıç, D. “Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ile Diğer İlköğretim Okullarının Toplumsal Fonksiyonlarını Gerçekleştirme Düzeylerinin Karşılaştırılması”. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2001.

- MEB. (1982). Okul Pansiyonları Kanunu. Erişim Tarihi: 28.09.2019, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2698.pdf>.
- MEB. (2010).18. Milli Eğitim Şûrası (01-05 Kasım 2010). Erişim Tarihi: 30.09.2019, https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29170222_18_sura.pdf.
- MEB. (2015). Milli Eğitim Bakanlığı 2015-2019 Stratejik Planı. Erişim Tarihi: 24.09.2019, http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_09/10052958_10.09.2015sp17.15imzasz.pdf.
- MEB. (2016). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği. Erişim Tarihi: 28.09.2019, <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1812.pdf>.
- MEB. (2018). 2023 Eğitim Vizyonu. Erişim Tarihi: 24.09.2019, http://2023vizyonu.meb.gov.tr/doc/2023_EGITIM_VIZYONU.pdf.
- MEB. (2019). Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2018-2019. Erişim Tarihi:28.09.2019, http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/06141052_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2018_2019.pdf.
- MEB. Temel Eğitim Projesi, İlköğretim Okullarının Sosyal Etkilerinin Değerlendirilmesi. Milli Eğitim Bakanlığı Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı. Ankara, (2002), 20-27.
- Özan, M.B., Sağlam, H. ve Karaca, M. (2012). Yatılı ilköğretim bölge okullarında pansiyon yönetimde karşılaşılan sorunlar (Malatya-Diyarbakır İli Örneği). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22(2), 126-138.
- Öztürk, H.İ., (2005). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim, Lisans Yayıncılık, İstanbul.
- Sarıduman, S. ve Kılıçoğlu, G. (2018). Yatılı Ortaöğretim Okullarının Pansiyonlarında Yaşanan Sorunlara İlişkin Yöneticilerin Görüşlerinin İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(1), 1045- 1065.
- Savcı, M. (2014). Erken büyüyen çocuklar. Eğitime Bakış, 10(30), 52-54.
- Sungur, A. (2013). Ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin okul yurtlarındaki yaşamı ve yabancılaşma. Sosyoloji Alanı Ortaöğretim Öğrencileri Arası Proje Yarışması, Tübitak.
- Uğurlu, Y. (2014). Türkiye'nin yatılı çocuklar/öğrenciler karnesi. Eğitime Bakış, 10(30), 30-41.
- Uysal, İ. (2016). Pansiyonlu okullardaki öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ve başarılarına etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.